Corpus

Corpusul folosit reprezintă o selecţie din corpusul utilizat pentru lucrarea colectivă *The Syntax of Old Romanian* (coord. Gabriela Pană Dindelegan, Oxford University Press, 2016, sub tipar), întocmit de Emanuela Timotin. Am utilizat aceeaşi convenţie de indicare a textelor vechi (titlu abreviat plus datare); datarea aparţine Emanuelei Timotin. Tilda (~) indică o datare aproximativă. În cazul în care ediţiile de text indică fila din manuscris, exemplul citat trimite la filă; unele ediţii (e.g. NL.~1750–66) nu indică fila din manuscris, astfel că exemplul citat trimite la pagina din ediţie; excepţiile de acest fel sunt indicate în intrările din corpus. Intervenţiile în textul exemplelor sunt minimale şi constau mai ales în actualizarea ortografiei.

A.1620 *Alexandria*. Ed. F. Zgraon, Bucureşti: Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă, 2005 (*Cele mai vechi cărţi populare în literatura română*, 11).

AA.1708 *Archirie şi Anadan*. Ed. M. Georgescu, Bucureşti: Minerva, 1997 (*Cele mai vechi cărţi populare în literatura română*, 2), 157–168.

AAM.1713 Antim Ivireanul, *Aşezământul Mănăstirii Antim*. Ed.: Antim Ivireanul, *Opere*, ed. G. Ştrempel, Bucureşti: Minerva, 1972, 324–346.

AB *Istoria Ţării Rumâneşti de la octombrie 1688 pînă la martie 1717*. Ed. Mihail Gregorian, *Cronicari munteni*, II, 273–352. (*apud* Todi 2001)

ACP.1714 Antim Ivireanul, *Capete de poruncă*. Ed.: Antim Ivireanul, *Opere*, ed. G. Ştrempel, Bucureşti: Minerva, 1972, 386–394.

BB.1688 *Biblia*. Ed.: *Biblia adecă Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi Noului Testament*, tipărită întâia oară la 1688 în timpul lui Şerban Vodă Cantacuzino, Domnul Ţării Româneşti, Bucureşti: Editura Institutului Biblic, 1977.

Bert.1774 *Bertoldo.* Ed. Magdalena Georgescu, Bucureşti: Minerva, 1999 (*Cele mai vechi cărţi populare în literatura română*, 3), 157–239.

CB.1559–60 *Codicele popii Bratul.* Ed. Al. Gafton: http://media.lit.uaic.ro/gafton.

CC[1].1567 Coresi, *Tâlcul evangheliilor*. Ed.: Coresi, *Tâlcul evangheliilor şi molitvenic românesc*, ed. V. Drimba, Bucureşti: Editura Academiei Române, 1998, 31–187.

CC[2].1581 Coresi, *Evanghelie cu învăţătură.* Ed. S. Puşcariu, Al. Procopovici: Diaconul Coresi, *Carte cu învăţătură (1581)*, vol. I, *Textul*, Bucureşti: Socec, 1914. [trimiteri la pagina din ediţie, nu la fila din manuscris]

BDD-B640-07 © 2015 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:04:03 UTC)

CCat.1560 Coresi, *Catehism.* Ed. Al. Roman-Moraru, in I. Gheţie (coord.), *Texte româneşti din secolul al XVI-lea.* I. *Catehismul lui Coresi*; II. *Pravila lui Coresi*; III. *Fragmentul Todorescu*; IV. *Glosele Bogdan*; V. *Prefeţe şi Epiloguri*, Bucureşti: Editura Acadmiei Române, 1982, 101–105.

CD.1698 Dimitrie Cantemir, *Divanul*. Ed.: D. Cantemir, *Opere complete*, I, *Divanul*, ed. V. Cândea, Bucureşti: Editura Academiei, 1974, 103–405.

CH.1717–23 Dimitrie Cantemir, *Hronicul vechimei a romano moldo-vlahilor*, ed. S. Toma, Bucureşti: Minerva, 1999–2000, 1–274 (vol. I), 5–223 (vol. II).

CII.~1705 Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglifică*. Ed.: D. Cantemir, *Opere complete*, IV, *Istoria ieroglifică*, ed. S. Toma, Bucureşti: Editura Academiei, 1974, 51–289.

CIst.1700–50 Constantin Cantacuzino, *Istoria Ţării Româneşti*. Ed.: *Istoria Ţărâi Rumâneşti atribuită stolnicului Constantin Cantacuzino*, ed. O. Dragomir, Bucureşti: Editura Academiei Române, 2006, 145–202.

CL.1570 Coresi, *Liturghier.* Ed. Al. Mareş, Bucureşti: Editura Academiei, 1969, 127–148.

CLM.1700–50 Miron Costin, *Letopiseţul Ţărâi Moldovei.* Ed.: M. Costin, *Opere*, ed. P. P. Panaitescu, Bucureşti: Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, 1958, 41–201.

CM.1567 Coresi, *Molitvenic*. Ed.: Coresi, *Tâlcul evangheliilor şi molitvenic românesc*, ed. V. Drimba, Bucureşti: Editura Academiei Române, 1998, 189–211.

CP[1].1577 Coresi, *Psaltire slavo-română*. Ed.: Coresi, *Psaltirea slavo-română (1577) în comparaţie cu psaltirile coresiene din 1570 şi din 1589*, ed. S. Toma, Bucureşti: Editura Academiei, 1976, 35–662.

CPr.1566 Coresi, *Apostol*. Ed. I. Bianu, *Texte de limbă din secolul XVI, IV, Lucrul apostolesc tipărit de diaconul Coresi la 1563*, Bucureşti: Cultura Naţională, 1930.

CPrav.1560–2 Coresi, *Pravila*. Ed. Gh. Chivu, in I. Gheţie (coord.), *Texte româneşti din secolul al XVI-lea*, 218–231.

CPV.~1705 Theodor Corbea, *Psaltirea în versuri.* Ed. A.-M. Gherman, Bucureşti: Editura Academiei Române, 2010, 143–449.

CS *Codex Sturdzanus*. Ed. Gh. Chivu, Bucureşti: Editura Academiei Române, 1993, 237–300.

CS_{IV}.1590–602 – *Apocalipsul Maicii Domnului*
CS_{V}.1590–602 – *Cugetări în ora morţii*
CS_{VI}.1590–602 – *Legenda lui Sisinie*
CS_{VII}.1590–602 – I. *Omilia de Paşti (Să neştire buru creştiru)*
CS_{XIV}.1609–18 – *Tâlcul evangheliei de la judecată (Zise Domnul)*

CT.1560–1 Coresi, *Tetraevanghel.* Ed.: *Tetraevanghelul tipărit de Coresi. Braşov 1560 – 1561*, comparat cu *Evangheliarul lui Radu de la Mănicești. 1574*, ed. F. Dimitrescu, Bucureşti: Editura Academiei, 1963.

CV.1563–83 *Codicele Voroneţean.* Ed. M. Costinescu, Bucureşti: Editura Academiei, 1981, 229–400.

CZB.1675–6 *Călătoria lui Zosim la blajini*. Ed. M. Stanciu-Istrate, Bucureşti: Minerva, 1999 (*Cele mai vechi cărţi populare în literatura română*, 3), 55–65.

BDD-B640-07 © 2015 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:04:03 UTC)

DDL.1679 Dosoftei, *Dumnezăiasca liturghie.* Ed. N. A. Ursu, Iași: Mitropolia Moldovei și Sucevei, 1980, 3–313.

DÎ *Documente și însemnări românești din secolul al XVI-lea*, text stabilit și indice de Gh. Chivu, M. Georgescu, M. Ioniță, Al. Mareș, Al. Roman-Moraru, București: Editura Academiei, 1979.

Doc.Athos P. Zahariuc, F. Marinescu (ed.), *Documente românești din arhiva Mănăstirii Xenofon de la Muntele Athos*, Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza", 2010, 51–103.

DPar.1683 Dosoftei, *Parimiile preste an*, 1683, ed. M. Ungureanu, Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza", 2012, 95–356.

DRH.B *Documenta Romaniae Historica. B. Țara Românească*, București: Editura Academiei Române, 1965: vol. XXI (1626); 1969: vol. XXIII (1630–2); 1974: vol. XXIV (1633–4); 1998: vol. XXX (1645); 2003: vol. XXXI (1646); 2002: vol. XXXIV (1649); vol. XXXV (1650); 2006: vol. XXXVII (1652); 2009: vol. XXXVIII (1653).

DVT.1679–99 C.-I. Dima, *O traducere inedită a Vechiului Testament din secolul al XVI-lea*, București: Editura Universității din București, 2009, 110–217.

Ev.1642 *Evanghelie învățătoare*. Ed. A.-M. Gherman, București: Editura Academiei Române, 2011, 153–480. [trimiteri la pagina din ediție, nu la fila din manuscris]

FD.1592–604 *Floarea darurilor.* Ed. Alexandra Roman Moraru, București: Minerva, 1996 (*Cele mai vechi cărți populare în literatura română,* 1), 119–182.

Fiz.1693 *Fiziologul.* Ed. V. Guruianu, București: Minerva, 1997 (*Cele mai vechi cărți populare în literatura română,* 2), 93–98.

FT.1571–5 *Fragmentul Todorescu (Carte de cântece).* Ed. I. Gheție, în I. Gheție (coord.), *Texte românești din secolul al XVI-lea*, 336–343.

GB.XVI-XVII *Glosele Bogdan.* Ed. M. Georgescu, în I. Gheție (coord.), *Texte românești din secolul al XVI-lea*, 422–438.

GCond.1762 *Literatura românească de ceremonial. Condica lui Gheorgachi, 1762*, ed. D. Simonescu, București: Fundația Regele Carol I, 1939, 262–312.

ÎPI.1673–705 *Învățătură despre vreamea de apoi a proorocului Isaia.* Ed. Al. Mareș, București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2003 (*Cele mai vechi cărți populare în literatura română,* 8), 214–219.

LC.~1650 *Lemnul crucii.* Ed. E. Timotin, București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2001 (*Cele mai vechi cărți populare în literatura română,* 5), 193–199.

MC.1620 M. Moxa, *Cronograf.* Ed.: Mihail Moxa, *Cronica universală*, ed. G. Mihăilă, București: Minerva, 1989, 95–223.

Mol.1689 *Molităvnic*. Ed. A. Dumitran, A.-M. Gherman, A. Vanca, Alba Iulia: Reîntregirea, 2009, 163–1075.

NL.~1750–66 Ion Neculce, *Letopisețul*. Ed.: Ion Neculce, *Letopisețul Țării Moldovei și O samă de cuvinte*, ed. I. Iordan, București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă, ed. a II-a, 1959, 31–388.

BDD-B640-07 © 2015 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:04:03 UTC)

NT.1648 *Noul Testament.* Ed. Alba Iulia: Reîntregirea, 1998.

PH.1500–10 *Psaltirea Hurmuzaki*, ed. I. Gheţie şi M. Teodorescu, Bucureşti: Editura Academiei Române, 2005.

PI.~1650 *Palia istorică.* Ed. A. Roman Moraru, M. Moraru, Bucureşti: Fundaţia Naţională pentru Ştiinţă şi Artă, 2001, 101–243 (*Cele mai vechi cărţi populare în literatura română,* 4).

PO.1582 *Palia de la Orăştie.* Ed. V. Pamfil, Bucureşti: Editura Academiei, 1968.

Prav.1581 *Pravila ritorului Lucaci*. Ed. I. Rizescu, Bucureşti: Editura Academiei, 1971, 161–83.

Prav.1646 *Carte românească de învăţătură.* Ed.: *Carte românească de învăţătură. 1646*, ed. Colectivul pentru vechiul drept românesc condus de acad. A. Rădulescu, Bucureşti: Editura Academiei, 1961, 33–106 (*Adunarea izvoarelor vechiului drept românesc scris*, 6).

Prav.1780 *Pravilniceasca condică.* 1780, ed. Colectivul pentru vechiul drept românesc condus de acad. A. Rădulescu, Bucureşti: Editura Academiei, 1957 (*Adunarea izvoarelor vechiului drept românesc scris,* 2), 36–156.

PS.1573–8 *Psaltirea Scheiană.* Ed.: *Psaltirea Scheiană comparată cu celelalte psaltiri din secolele al XVI-lea şi al XVII-lea*, ed. I-A. Candrea, Bucureşti: Socec, 1916; *Psaltirea Scheiană*, ed. I. Bianu, Bucureşti: Carol Göbl, 1889.

Sind.1703 *Sindipa.* Ed. M. Georgescu, Bucureşti: Minerva, 1996 (*Cele mai vechi cărţi populare în literatura română,* 1), 249–315.

SVI.~1670 *Varlaam şi Ioasaf.* Ed.: M. Stanciu Istrate, *Reflexe ale medievalităţii europene în cultura română veche:* ***Varlaam şi Ioasaf*** *în cea mai veche versiune a traducerii lui Udrişte Năsturel*, Bucureşti: Editura Muzeului Naţional al Literaturii Române, 2013, 82–325.

ŞT.1644 *Şeapte taine a besearecii, Iaşi, 1644*. Ed. I. Mazilu, Iaşi: Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", 2012, 173–259.

ULM.~1725 Grigore Ureche, *Letopiseţul Ţării Moldovei*. Ed. P. P. Panaitescu, Bucureşti: Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, 1955, 57–210.

VE.1703 *Viaţa lui Esop.* Ed. Violeta Barbu, Bucureşti: Minerva, 1999, 175–208.

VRC.1645 Varlaam, *Răspunsul împotriva catihismusului calvinesc.* Ed.: Varlaam, *Opere*, *Răspunsul împotriva catihismusului calvinesc*, ed. M. Teodorescu, Bucureşti: Minerva, 1984, 143–230.

BDD-B640-07 © 2015 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:04:03 UTC)